

Gedoog- en handhavingsbeleid ex artikel 13b Opiumwet voor coffeeshops per 1 juli 2013

Huidig beleid

- De verstrekking van softdrugs in Hilversum beperkt zich tot de gedoogde coffeeshops. De overige horeca-inrichtingen blijven drugsvrij.
- Onder coffeeshop wordt in Hilversum verstaan: *een alcoholvrije horeca-gelegenheid waar handel en gebruik van softdrugs plaatsvindt*. Een coffeeshop is in het bezit van een ontheffing woon- en leefklimaat op grond van artikel 4 Horecaverordening Hilversum 2003 (HV) en een verlot ex artikel 5 HV voor het verstrekken van alcoholvrije drank en/of eetwaren.
- Het aantal gedoogde coffeeshops in Hilversum is beperkt tot de bestaande coffeeshops. Zie het overzicht hieronder. *Het aantal gedoogde coffeeshops moet worden verminderd tot zeven*. Zolang het aantal coffeeshops niet is teruggebracht tot zeven, worden geen nieuwe coffeeshops toegelaten. Daarna mag het totale aantal coffeeshops nooit hoger worden dan zeven.
- Coffeeshops in woonbuurten en overige overlastgevoelige buurten worden geweerd. *Onder het begrip overlastgevoelige buurt wordt in ieder geval verstaan een situatie, waarbij een coffeeshop is gelegen binnen een hemelsbreed gemeten straal van 250 meter van een onderwijsinstelling, een buurthuis of een soortgelijke instelling, die door jongeren onder de 18 jaar wordt bezocht*.
- De gedoogde coffeeshops houden zich strikt aan de gedoogrichtlijnen (AHOJG). Zij onthouden zich van het gelegenheid bieden aan andere strafbare handelingen dan softdrugsverstrekking binnen de gedoogrichtlijnen.
- Elke verstrekking van softdrugs in strijd met de gedoogrichtlijnen levert een overtreding op van artikel 3 van de Opiumwet, waarbij rekening moet worden gehouden met optreden door het Openbaar Ministerie en een gemeentelijke bestuurlijke maatregel.
- Het gedoogbeleid heeft alleen betrekking op het gebruik en de verstrekking van softdrugs. Het gebruiken en verhandelen van harddrugs is en blijft onder alle omstandigheden verboden.

Overzicht van de gedoogde coffeeshops in Hilversum

1. Kleine Drift 9, coffeeshop Papillon
2. Kleine Drift 74, coffeeshop De Professor (voorheen Vollenbregt)
3. Koninginneweg 109, coffeeshop De Kikker
4. Leeuwenstraat 25, coffeeshop De Leeuw
5. Leeuwenstraat 34, coffeeshop Rif
6. Naarderstraat 11, coffeeshop Promenade
7. Naarderstraat 47, coffeeshop Oké
8. Schapenkamp 192, coffeeshop Andorra
9. Spoorstraat 45, coffeeshop Paradise

Nieuw beleid

Doelstellingen nieuw rijksbeleid:

- overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops en handel in verdovende middelen tegengaan
- coffeeshops moeten kleiner en meer beheersbaar worden gemaakt
- de aantrekkingskracht van het Nederlandse drugsbeleid op gebruikers afkomstig uit het buitenland moet worden teruggedrongen
- de zichtbaarheid van coffeeshops voor scholieren te verkleinen.

In Hilversum zijn de coffeeshops klein, komen jongeren onder de 18 jaar niet binnen, althans dat wordt niet geconstateerd en is geen overlast geconstateerd, ook niet van bezoekers afkomstig uit het buitenland. Één coffeeshop per 10.000 inwoners levert kleine en beheersbare coffeeshops. Hilversum telt 86.200 inwoners en 9 coffeeshops. In de directe omgeving is in Bussum één, in De Bilt één en in Soest één coffeeshop. In Baarn, Blaricum, De Ronde Venen, Eemnes, Laren, Muiden, Naarden, Weesp, Loosdrecht, Kortenhoef, 's Graveland, Nederhorst den Berg, Huizen en Muiderberg zijn geen coffeeshops. Veel consumenten uit de regio zijn dus aangewezen op de Hilversumse coffeeshops. De coffeeshops zijn voornamelijk in het centrum geconcentreerd en leveren daarmee niet veel overlast in woonwijken.

Afstandscriterium

In Hilversum geldt nu een afstandscriterium van middelbare scholen tot coffeeshop van 250 meter. Nu er een (particuliere) middelbare school in het centrum van Hilversum bij is gekomen, zijn 6 van de 9 coffeeshops binnen 250 meter loopafstand, als gerekend wordt met 350 meter zijn 8 van de 9 coffeeshops binnen deze afstand.

Het afstandscriterium is hiermee niet meer reëel handhaafbaar. *Het afstandscriterium vervalt als zodanig.* Coffeeshops in woonbuurten en overige overlastgevoelige buurten worden geweerd. In plaats van dit "afstandscriterium" worden afspraken gemaakt tussen middelbare scholen in het centrum (Aloysius College, Luzac College en Luzac Lyceum) en de coffeeshops over voorlichting aan ouders en scholen en andere contacten tussen scholen en coffeeshops. *Dit wordt uitgewerkt in het Keurmerk voor Hilversumse Coffeeshops, het gemeentelijke maatwerk.*

I (ingezetenen)criterium

In de Aanwijzing Opiumwet van het Openbaar Ministerie is naast de AHOJG criteria per 1 januari 2013 het I (ingezetenen)criterium opgenomen (geen toegang voor en verkoop aan anderen dan ingezetenen van Nederland). Een ingezetene is een persoon die zijn (woon)adres heeft in een gemeente van Nederland. Het ingezetenschap wordt aangetoond door een uittreksel van de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA = bevolkingsregister) van de woonplaats plus een identiteitsbewijs of verblijfsvergunning. De handhaving van dit ingezetenen criterium geschiedt zo nodig gefaseerd en middels lokaal maatwerk.

Het "ingezetenen criterium" levert (ook landelijk) de nodige problemen, waaronder ongerustheid van de bezoekers dat zij geregistreerd worden als softdrugsgebruiker en toename van de straathandel. Alleen aan coffeeshopbezoekers met een buitenlands identiteitsbewijs een GBA uittreksel te vragen, levert discriminatieproblemen op. Op dit moment is er geen sprake van dat de omvang van het coffeeshopbezoek van niet-ingezetenen van Nederland in Hilversum een relevante factor is voor overlast. Het aantal bezoekers dat geen ingezetene is van Nederland is in Hilversum zeer beperkt en van overlast expliciet veroorzaakt door niet-ingezetenen is geen signaal bekend. Het desondanks handhaven van het ingezetenen criterium betekent dat schaarse politiecapaciteit wordt besteed aan een probleem dat er niet is.

De handhaving van het ingezetenen criterium wordt daarom in Hilversum uitgesteld tot het moment dat er daadwerkelijk aanleiding toe bestaat. De minister staat gefaseerde handhaving toe. Deze fasering hoeft niet in tijd uitgedrukt te worden, maar het instrument kan ook ingezet worden op het moment dat de aanleiding voor het invoeren van dit criterium (overlast door niet-ingezetenen) zich daadwerkelijk voordoet. Dit lijkt gezien de ervaringen met het criterium elders in het land een verantwoorde keuze. Met andere woorden: op dit moment wordt in Hilversum geen prioriteit gegeven aan de handhaving van het ingezetenen criterium. Op het moment dat er werkelijke signalen zijn dat er sprake is van overlast veroorzaakt door niet-ingezetenen van Nederland, wordt (de wijze van) handhaven van het ingezetenen criterium opgenomen in het bij het coffeeshopbeleid behorende handhavingsschema. De landelijke ontwikkelingen worden op dit punt gevolgd.

De keuze om geen prioriteit te geven aan de handhaving van het ingezetenen criterium, betekent overigens niet dat er samen met politie en OM niet alles aan gedaan wordt om overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops en de handel in verdovende middelen tegen te gaan. Integendeel. Op dit gebied wordt door de betreffende partijen nauw samengewerkt.

Keurmerk Hilversumse Coffeeshops

Het keurmerk dient als lokaal maatwerk en als antwoord op het landelijke beleid ten aanzien van de coffeeshops. Het waarborgt goed ondernemerschap en heeft een pakket van maatregelen ten aanzien van

- deurbeleid (hoe houd je jongeren onder de 18 buiten de deur van de coffeeshop),
- huisregels,
- informatieverstrekking (over de producten, maar ook over de risico's van gebruik),
- een risicoanalyse voor de omgeving,
- opleidingen (voor de medewerkers),
- contacten met middelbare scholen in de omgeving van de coffeeshops,
- veiligheid en
- hygiëne.

De *bibob-toets* (*Wet bevordering integriteits-beoordelingen door het openbaar bestuur*) dient voor de coffeeshop ook positief te zijn. Wie voldoet aan het keurmerk komt men bij een geconstateerde overtreding in aanmerking voor het bestuurlijk handhavingsregime van pagina 5.

Handhavingsbeleid Openbaar Ministerie en Gemeente

De gedoogrichtlijnen zijn primair strafrechtelijke vervolgingsrichtlijnen. De burgemeester heeft volgens artikel 13b, eerste lid van de Opiumwet de bevoegdheid om bestuursdwang toe te passen indien in woningen of lokalen dan wel in of bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is. De burgemeester is niet bevoegd op te treden tegen andere overtredingen, zoals de teelt, de vervaardiging of het vervoer van drugs. De handhaving daarvan en van andere verboden van de Opiumwet is in handen van de politie en het OM.

Coffeeshops vallen ook onder de toezichthoudende taak op de horeca van de burgemeester. Dit betreft het woon- en leefklimaat en de openbare orde. Hierbij kan de burgemeester gebruik maken van de specifieke handhavingsinstrumenten van de Drank- en Horecawet en de Horecaverordening Hilversum 2003.

Het handhavingsbeleid berust op samenwerking tussen het OM en de gemeente. Een gedoogde coffeeshop of een andere horeca-inrichting mag ervan uitgaan dat deze gevrijwaard is van strafrechtelijk en bestuurlijk optreden voor zover en voor zolang deze niet in strijd handelt met het gedoogbeleid. In alle andere situaties zal strafrechtelijk en bestuurlijk worden opgetreden.

Rechtsbescherming

De Algemene wet bestuursrecht voorziet voor een belanghebbende in bezwaar- en beroepsprocedures tegen een gemeentelijke bestuurlijke maatregel.

Handhavingsafspraken

Handhaving van de Opiumwet vereist een gezamenlijke inzet van bestuur, OM en politie. Vanuit verschillende invalshoeken wordt opgetreden tegen de neveneffecten van de aanwezigheid van coffeeshops. Bestuurlijke en strafrechtelijke autoriteiten kunnen elkaar zo aanvullen en versterken. Hierbij worden goede afspraken gemaakt over de combinatie van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten. Men spreekt af wie wat doet en wanneer. Ook worden afspraken gemaakt over informatie-uitwisselingen, procedures, prioriteiten en inzet van capaciteit. Essentieel is de vraag wanneer het strafrechtelijke en wanneer het bestuursrechtelijke instrumentarium wordt ingezet. De burgemeester kan een coffeeshop sluiten, maar niet strafrechtelijk vervolgen. De officier van justitie mag dat wel.

Bestuursrechtelijke handhaving

Tevens wordt een bestuursrechtelijk handhavingsbeleid afgesproken. In dit handhavingsbeleid wordt per overtreding, onderverdeeld naar eerste, tweede, derde en vierde constatering, aangegeven hoe hiertegen bestuursrechtelijk wordt opgetreden. Indien de politie constateert dat er in strijd wordt gehandeld met het Hilversumse coffeeshopbeleid zullen de burgemeester en in geval van strafbare feiten het OM handhavend optreden.

De handhaving van het coffeeshopbeleid kent twee aspecten: bestuursrechtelijk en strafrechtelijk. De verantwoordelijkheid voor het eerste ligt bij het bestuur (de burgemeester); voor de strafrechtelijke component zijn het OM en de politie verantwoordelijk. De handhaving en het toezicht op de naleving van de gedoogcriteria is primair een taak van de burgemeester. Het strafrecht is ultimum remedium.

Rol van de politie bij handhaving

Voor de bestuurlijke handhaving rapporteert de politie schriftelijk over haar optreden en bevindingen aan de burgemeester. De politie heeft een controlerende taak. Bepaald kan worden hoe vaak er wordt gecontroleerd en waar specifiek op wordt gelet.

Controle

Iedere coffeeshop zal tweemaandelijks (zes keer per jaar) door de politie gecontroleerd worden. Bij nieuwe exploitanten van de coffeeshops zal de controle vaker plaatsvinden. De burgemeester kan, op aanvragen van de politie, beslissen om vaker te controleren.

Rol van het Openbaar Ministerie bij handhaving

Het OM leidt eventuele opsporingsonderzoeken naar geconstateerde strafbare feiten en beslist over het al dan niet vervolgen van verdachten.

Rol van de burgemeester bij handhaving

Als er sprake is van een door de politie geconstateerde overtreding door een coffeeshop heeft de burgemeester deze informatie nodig van politie en/of OM. Op basis van deze informatie weegt de burgemeester de betrokken belangen tegen elkaar om een eventueel besluit tot toepassing van bestuursdwang te onderbouwen. Bestuursdwang is een discretionaire bevoegdheid. De burgemeester moet zelf afwegen op welke wijze hij gebruik wil maken van deze bevoegdheid. Voorbeelden van maatregelen zijn: een schriftelijke waarschuwing, (tijdelijke) beperking van de openingstijden, besluit tot (tijdelijke) sluiting of het intrekken van het verlof/vergunning/ontheffing woon- en leefklimaat.

Het handhavingsbeleid geeft aan hoe de burgemeester zal reageren op een genoemde overtreding. Een dergelijk handhavingsschema

- helpt de burgemeester bij het maken van de afweging en
- geeft een consistent handhavingsbeleid weer voor alle betrokkenen
- is in de lokale driehoek van politie, OM en burgemeester overeengekomen.

De coffeeshophouder die in het bezit is van een Keurmerk Hilversumse Coffeeshops, dat wordt uitgereikt door de burgemeester van Hilversum, valt onder een milder bestuursrechtelijk handhavingsregime omdat hij heeft aangetoond een goed ondernemer te zijn.

**Bestuursrechtelijk handhavingsschema coffeeshopbeleid gemeente Hilversum
voor coffeeshops in het bezit van een geldig Keurmerk voor Hilversumse Coffeeshops**

	Overtreding	1 ^e keer	2 ^e keer	3 ^e keer	4 ^e keer
Coffeeshops	Regels inzake affichering	schriftelijke waarschuwing	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Aanwezigheid van harddrugs	1 jaar sluiting	sluiting onbepaalde tijd		
	Overlast	schriftelijke waarschuwing met last tot beëindiging overlastsituatie	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Aanwezigheid jongere beneden 18 jaar	schriftelijke waarschuwing	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Verkoop meer dan 5 gram per transactie	schriftelijke waarschuwing	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Meer dan 500 gram handelsvoorraad	schriftelijke waarschuwing	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Aanwezigheid van alcoholhoudende drank	schriftelijke waarschuwing	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Leidinggevende afwezig	schriftelijke waarschuwing	2 weken sluiting	4 weken sluiting	3 maanden sluiting
	Overtreding sluitingsuur	schriftelijke waarschuwing	1 week sluiting	4 weken sluiting	3 maanden sluiting

**Bestuursrechtelijk handhavingsschema coffeeshopbeleid gemeente Hilversum
voor coffeeshops niet in het bezit van een geldig Keurmerk voor Hilversumse Coffeeshops**

	Overtreding	1 ^e keer	2 ^e keer	3 ^e keer	4 ^e keer
Coffeeshops	Regels inzake affichering	schriftelijke waarschuwing	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Aanwezigheid van harddrugs	1 jaar sluiting	sluiting onbepaalde tijd		
	Overlast	schriftelijke waarschuwing met last tot beëindiging overlastsituatie	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Aanwezigheid jongere beneden 18 jaar	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	1 jaar sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Verkoop meer dan 5 gram per transactie	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	1 jaar sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Meer dan 500 gram handelsvoorraad	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	1 jaar sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Aanwezigheid van alcoholhoudende drank	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	1 jaar sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Leidinggevende afwezig	schriftelijke waarschuwing	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	1 jaar sluiting
	Overtreding sluitingsuur	schriftelijke waarschuwing	4 weken sluiting	3 maanden sluiting	1 jaar sluiting

Overgangsrecht

Totdat het eerste keurmerk aan een coffeeshop wordt verstrekt, geldt voor alle coffeeshops in de gemeente Hilversum “het bestuursrechtelijk handhavingsschema coffeeshopbeleid voor coffeeshops in het bezit van een geldig Keurmerk voor Hilversumse Coffeeshops”. Dit schema is namelijk gelijk aan het “stappenplan” van het hiervoor geldende “handhaving coffeeshopbeleid” van 24 augustus 2002.

Coffeeshops

De overtredingen in het bovenstaande handhavingsschema richten zich tot de vergunninghouder/exploitant van de coffeeshop. De vergunninghouder is volledig verantwoordelijk voor de inachtneming van de gedoogrichtlijn criteria. Dit geldt ook voor het verbod om minderjarigen toe te laten tot de coffeeshop. *Ter leeftijdscontrole eist hij legitimatie bij toetreding tot de coffeeshop.*

Met herhaling wordt bedoeld een herhaling van dezelfde overtreding in dezelfde coffeeshop. Het is daarbij niet nodig dat het ook dezelfde exploitant is. Indien er na verloop van tijd twee verschillende overtredingen zijn geconstateerd met betrekking tot dezelfde coffeeshop, volgt een schriftelijke waarschuwing dat iedere nieuwe overtreding zal leiden tot (tijdelijke) sluiting.

Sluiting van een coffeeshop voor onbepaalde tijd betekent dat heropening nooit is toegestaan, ook niet door een nieuwe exploitant.

Indien een tweede en/of volgende overtreding wordt geconstateerd binnen vijf jaar na de schriftelijke waarschuwing volgt er een maatregel conform het handhavingsschema.

Indien de coffeeshop na een eerste overtreding is gewaarschuwd en er volgt een tweede en/of volgende overtreding van andere aard, dan wordt hij voor de tweede overtreding niet gewaarschuwd, maar volgt er direct een maatregel.

Overige horeca, geen coffeeshop zijnde

Een voorwaarde voor een effectief coffeeshopbeleid is dat er naast de gedoogde coffeeshops geen andere verkooppunten bestaan. Dit betekent dat alle niet gedoogde verkooppunten krachtig dienen te worden bestreden. De volgende overtredingen van de artikelen 2 en 3 Opiumwet, te weten de verkoop, de aflevering, de verstrekking en het aanwezig zijn van soft/harddrugs in horeca-inrichtingen zijn ook betrokken in dit handhavingsschema.

Overige horeca (geen coffeeshop zijnde)	Softdrugs (verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig zijn)	schriftelijke waarschuwing	3 maanden sluiting	sluiting onbepaalde tijd
	Harddrugs (verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig zijn)	1 jaar sluiting	sluiting onbepaalde tijd	

Harddrugs

In overeenstemming met het Nederlandse drugsbeleid (Opiumwet) zal handel in harddrugs niet worden getolereerd en hard worden aangepakt. Indien in publiek toegankelijke lokalen en daarbij behorende erven harddrugs worden verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig zijn zal conform het bestuurlijk handhavingsschema worden opgetreden. Dit betekent géén waarschuwing vooraf, maar directe sluiting voor één jaar van de inrichting. Reden hiervoor is dat de burgemeester van oordeel is dat de aanwezigheid van harddrugs in voor publiek toegankelijke lokalen leidt tot onaanvaardbaar risico voor de volksgezondheid. Tevens leidt de aanwezigheid tot verstoring van de openbare orde en tot een aantasting van het woon- en leefklimaat. Uit jurisprudentie blijkt dat de rechter het redelijk acht dat een gemeente bij deze overtreding, zonder voorafgaande waarschuwing, over gaat tot (tijdelijke) sluiting. Ook wordt er strafrechtelijk opgetreden.

Uitzonderingen

Bij ernstige gevallen van overlast of zware overtredingen (bijvoorbeeld indien er sprake is van meerdere overtredingen tegelijk, grote hoeveelheden aangetroffen drugs, aanwezigheid van meerdere personen onder 18 jaar, aanwezigheid van vuurwapens, bedreigingen in de zaak) kan worden afgeweken van het handhavingsschema. Er wordt bijvoorbeeld geen schriftelijke waarschuwing gestuurd, maar direct een bestuurlijke maatregel getroffen. Ook is het mogelijk een strengere maatregel op te leggen dan volgens het handhavingsschema geïndiceerd is. Specifieke omstandigheden kunnen leiden tot een andere beslissing dan overeenkomstig het handhavingsschema.

Doel handhavingsbeleid

De burgemeester beoogt met dit handhavingbeleid te bewerkstelligen dat het vastgestelde coffeeshopbeleid van de gemeente Hilversum geëffectueerd wordt. Tevens wil de burgemeester de negatieve effecten van de handel in en het gebruik van drugs op het openbare leven en andere lokale omstandigheden in de gemeente Hilversum beheersen.

Artikel 13b, eerste lid, Opiumwet geeft de burgemeester de bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang. Wanneer het aannemelijk is dat in een voor het publiek toegankelijk lokaal of een daarbij behorend erf in strijd wordt gehandeld met de Opiumwet, dan reageert de burgemeester in beginsel zoals vermeld staat in het handhavingsschema. De burgemeester beoogt bij bestuursdwang: het ongedaan maken, beëindigen of voorkomen van herhaling van een overtreding. Tevens beoogt hij het teniet doen gaan van de naamsbekendheid van het openbare lokaal als lokaal waar softdrugs of harddrugs worden verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig zijn. Door sluiting wordt getracht het ongewenste bezoekerspatroon uit de lokaliteit te krijgen en de ongewenste verkoop, aflevering, verstrekking of daartoe aanwezige drugs te weren. De feitelijke sluiting is een zeer doeltreffend middel. De duur van de sluiting dient zo te zijn dat boven vermelde doelen worden bereikt. Naast dit gemeentelijk beleid is er de strafrechterlijke handhaving.

Hilversum, 1 juli 2013

P.I. Broertjes
burgemeester van Hilversum